

SOS SKRB - NAŠE OBEĆANJE

KAKO SOS DJEČJA SELA OSIGURAVAJU NAJBOLJU SKRB ZA DJECU I MLADE

SOS DJEČJE
SELO
HRVATSKA

SOS CARE
PROMISE

Sadržaj

Predgovor.....	3
Osnove naše skrbi	4
Učinak skrbi.....	4
Međunarodne smjernice za pružanje skrbi.....	5
Načela i vrijednosti	6
Oblici skrbi.....	8
Obaveze koje preuzimamo	10
Prilog	25
Pojmovnik.....	25

IMPRESUM

Izdavač:

SOS Children's Villages International

Ured za program i strategiju

Hermann-Gmeiner Str. 51

6020 Innsbruck, Austrija

E-mail: external.communications@sos-childrensvillages.org

www.sos-childrensvillages.org

Za sadržaj odgovara: Upravljački tim Federacije

Uredništvo: Ured za program i strategiju

Fotografija na naslovnici: SOS Dječje selo Puducherry, Indija

© Bjørn-Owe Holmberg

Grafičko oblikovanje: Ured za komunikaciju i brand

Objavljeno: travanj 2018.

© 2018 SOS Children's Villages International

Sva prava pridržana.

Doznajte više o našim publikacijama i istraživanjima na: <http://www.sos-childrensvillages.org/publications>

Pogledajte naše videomaterijale na: <http://www.facebook.com/soschildrensvillages/videos>

PREDGOVOR

SOS Dječja sela predano rade na tome da djeci širom svijeta osiguraju kvalitetnu skrb na koju imaju pravo. Kad je Hermann Gmeiner 1949. godine osnovao prvo SOS Dječje selo, bio je dočekan s negodovanjem. Naša organizacija proizašla je iz, za ono doba, revolucionarnog uvjerenja i spoznaje da najranjivija djeca trebaju emocionalnu i fizičku stabilnost u okrilju obitelji i zajednice kako bi ispunila svoj potencijal.

U današnjem svijetu, baš kao i u poslijeratnoj Europi u kojoj smo osnovani, najranjivija su upravo djeca bez roditelja te djeca kojoj prijeti gubitak roditeljske skrbi. Prema našim konzervativnim procjenama, u takvoj se neprihvatljivoj situaciji nalazi svako deseto dijete¹.

Oboružana sedamdesetogodišnjim iskustvom koje oblikuje naš rad, organizacija SOS Dječja sela bavi se prvenstveno djecom u riziku. Posvećeni smo pronalaženju najprikladnijeg oblika skrbi za svako dijete u skladu s njegovim najboljim interesima i uz tijesnu suradnju s nadležnim institucijama. Ranjivu djecu zbrinjavamo u različitim oblicima alternativne skrbi. Jačamo obitelji kako bismo spriječili napuštanje i zanemarivanje djece. Također zagovaramo prava sve djece koja su ostala bez roditeljske skrbi ili kojoj prijeti gubitak roditeljske skrbi, kao i prava njihovih obitelji. Danas su SOS Dječja sela naš brand i više nisu ograničena na fizički pojam sela u kojemu žive SOS obitelji.

Organizacija SOS Dječja sela vjeruje da je za ostvarenje naše misije potrebna odlučnost da se primijene različiti pristupi, što znači neposredno rješavanje

najhitnijih potreba ranjive djece i njihovih obitelji te rad na prevenciji osnovnih uzroka raspada obitelji. U našem radu neprestano podržavamo i promičemo kvalitetu skrbi.

SKRB...

...se definira kao "roditeljska skrb o djeci i mladima". Taj pojam obuhvaća skrb u okviru biološke obitelji kao i alternativnu skrb..

SOS skrb – naše obećanje definira našu posvećenost kvalitetnoj skrbi za svako dijete u našim programima². Primjenom pristupa usmjerenog na dijete, *SOS skrb – naše obećanje* nadovezuje se na već postojeće inicijative koje promiču kvalitetu našeg rada. Ovaj dokument pozicionira SOS Dječje selo kao moderan program za zaštitu i zbrinjavanje djece, s uslugama koje se prilagođavaju različitim situacijama djece u lokalnom kontekstu. Na taj način *SOS skrb – naše obećanje* pruža temelj za osiguravanje dosljedne kvalitete na globalnoj razini, u vrlo različitim i često vrlo zahtjevnim sredinama.

Riječ je o aktivnom obećanju koje ispunjavamo svakoga dana jer nikad ne prestajemo težiti još većoj kvaliteti. Neprekidno težimo usavršavanju i učenju iz vlastitih iskustava, kao i učenju od naših partnera i djece. Kad uočimo da negdje ne uspijevamo ispuniti naše obećanje, djelujemo odmah, poduzimajući konkretne mjere kojima vraćamo kvalitetu skrbi i osiguravamo njeno očuvanje u budućnosti.

Siddhartha Kaul
predsjednik

Norbert Meder
direktor

¹S1 SOS Children's Villages International: *Child at Risk: The Most Vulnerable Children; Who They Are and Why They Are at Risk* (2016.)

²Međunarodni senat je u travnju 2018. jednoglasno usvojio *SOS skrb – naše obećanje* (*SOS Care Promise*). Ovaj dokument je naša politika, u kojoj objašnjavamo što radimo i kako to radimo navodeći načela i vrijednosti na kojima se temelji naš rad, oblike skrbi koje nudimo i uz pomoć kojih ispunjavamo svoju misiju te niz aspekata skrbi na

koje se obavezujemo kako bismo osigurali kvalitetnu skrb.

To je politika koju sve udruge članice SOS Dječjih sela moraju poštovati i posvećeno je provoditi. To je politika kojom su obuhvaćene sve smjernice, mehanizmi i druge programske politike. Zasnovana je na našim osnovnim postulatima: *Tko smo mi, Statut organizacije SOS Children's Villages International i Strategija 2030.*

OSNOVE NAŠE SKRBI

UČINAK SKRBI

Vjerujemo da nijedno dijete ne smije odrastati samo i da sva djeca trebaju živjeti u stabilnoj i brižnoj obitelji kao dijelu šire zajednice koja im pruža podršku. To im daje slobodu da jednostavno budu djeca. Ipak, činjenica je da je najmanje jedno od desetero djece širom svijeta već izgubilo roditeljsku skrb ili mu trenutno prijeti gubitak roditeljske skrbi.

Kada djeca odrastaju “sama”, bez ljubavi i podrške roditelja ili nekog drugog stabilnog skrbnika, izložena su većem riziku diskriminacije, zanemarivanja, zlostavljanja i napuštanja. Veća je vjerojatnost da neće dobiti priliku obrazovati se, sazreti i steći životne vještine, zbog čega teže postaju aktivni članovi društva. Oni među njima koji i sami postanu roditelji možda neće biti u stanju adekvatno podržati razvoj svoje djece pa se štetne posljedice mogu prenijeti na sljedeći naraštaj. Posljedice trpi i šire društvo jer se tada trebaju angažirati i socijalne i zdravstvene službe.

Ali, mi možemo promijeniti takvu situaciju.

Djeca koja odrastaju u stabilnoj i brižnoj obitelji, u zajednici koja im pruža podršku, imaju veće izgleda ostvariti svoj puni potencijal i osamostaliti se. Takva djeca razvijaju bolje životne vještine kao

što su komunikacija, suradnja s drugima, rješavanje problema i postavljanje osobnih ciljeva. Razvijaju i samopouzdanje, odlučnost i sposobnost da se nose s izazovima. Osobe koje o njima skrbe brinu se da djeca pohađaju školu i imaju odgovarajuću zdravstvenu zaštitu. Uz to, ta djeca lakše stvaraju socijalne mreže koje mogu biti izvor podrške u svakodnevnom životu. I na kraju, imaju zdrave odnose s drugima, nalaze dobre poslove i mijenjaju svoju zajednicu nabolje.

Ključ je u kvalitetnoj skrbi, a ulaganje u nju ima višestruki učinak: djeca dobivaju potpuniju brigu, razvijaju se i ostvaruju svoj potencijal iz generacije u generaciju. Sve počinje od toga da djeca imaju kvalitetnu skrb roditelja ili neke druge osobe koja skrbi za njih, od vrlo rane dobi pa sve dok dijete ne bude spremno započeti karijeru. Skrb za djecu čini svijet boljim. **To je učinak naše skrbi.**

Odnosi s drugima su važni

“Djeca se razvijaju u okruženju međuljudskih odnosa koji započinju u obitelji, ali uključuju i druge odrasle osobe koje igraju značajnu ulogu u njihovom životu.

To mogu biti članovi šire obitelji, odgajatelji, učitelji, zdravstveni djelatnici, socijalni radnici, treneri i susjedi.

Ti odnosi utječu na gotovo sve aspekte razvoja: intelektualne, socijalne, emocionalne, fizičke i bihevioralne, a njihova kvaliteta i stabilnost u ranom djetinjstvu stvaraju temelj koji omogućuje široki raspon kasnijih ishoda.”

*Centar za razvoj djeteta, Harvardsko sveučilište
Preuzeto iz Od najboljih praksi do rezultata koji mijenjaju paradigmu: znanstveno utemeljen pristup izgradnji bolje budućnosti za djecu i obitelji (2016.), str. 8.*

MEĐUNARODNE SMJERNICE ZA PRUŽANJE SKRBI

Naš rad ponajviše usmjeravaju tri vrlo važna međunarodna okvira koji se odnose upravo na djecu. Obaveze koje preuzimamo ovim dokumentom u skladu su s načelima, standardima i ciljevima koji su definirani tim okvirima.

Konvencija **Ujedinjenih naroda o pravima djeteta (Konvencija)**, usvojena 1989., definira prava djece u svim aspektima njihova života. U njoj je prepoznato da je brižna obitelj koja djetetu pruža zaštitu presudna za djetetov daljnji razvoj. Gotovo su sve države svijeta potpisale Konvenciju, a SOS Dječja sela ostvaruju partnersku suradnju s vladama kako bi im pomogla u ispunjenju njihovih obaveza iz Konvencije.

Smjernice **UN-a za alternativnu skrb o djeci**, usvojene 2009., pružaju okvir kojim se osigurava da vlade mogu ostvariti pravo djece na kvalitetnu skrb u biološkoj obitelji ili u sustavu alternativne skrbi. U ovom se dokumentu navodi da smještaj u sustav alternativne skrbi mora biti i neophodan i prikladan, a jednako je tako istaknuto da je djeci potrebna sigurna i trajna veza s odgovornim pružateljem skrbi. U Smjernicama

se ističe i važnost promicanja roditeljske skrbi i sprječavanja razdvajanja obitelji. Duh rečenih smjernica utkan je i u sve obaveze koje preuzimamo u sklopu našeg obećanja skrbi.

UN-ovi ciljevi održivog razvoja također su bitan okvir našega rada. Usvojeni su 2015., a vrijede do 2030. i obećavaju da “nitko neće biti izostavljen”. Ranjiva djeca i obitelji često prvi ostanu po strani, na marginama društva, dok se države socijalno i ekonomski razvijaju. Naš rad, kao što je definirano u Strategiji 2030., pridonosi Ciljevima održivog razvoja s posebnim fokusom na naše ciljne skupine, što uključuje poboljšanje nacionalnih sustava socijalne zaštite, borbu protiv nejednakosti, promicanje lakšeg pristupa kvalitetnom obrazovanju, povećanje stope zapošljavanja mladih i okončanje nasilja nad djecom.

Vodeći promicatelj Smjernica UN-a

Organizacija SOS Dječja sela imala je vodeću ulogu u razvijanju Smjernica UN-a za alternativnu skrb o djeci, prije svega kao suosnivač međunarodne radne skupine koja je pripremila prvi nacrt dokumenta. Od 2009. godine, kad je Opća skupština UN-a usvojila Smjernice, udruge članice iz svih dijelova svijeta predvode njihovu realizaciju na razini svojih zemalja. Na međunarodnoj razini SOS Dječja sela aktivno sudjeluju u partnerskim inicijativama za promicanje provedbe Smjernica, na primjer putem poticanja razvoja slobodnog pristupa online tečajevima.

NAČELA I VRIJEDNOSTI

Načela SOS Dječjih sela

Imamo bogato iskustvo koje se temelji na četiri načela skrbi o djeci. Polazeći od ta četiri načela, ljudi širom svijeta potiču pozitivne promjene i osiguravaju znatno većem broju djece odrastanje u brižnom obiteljskom okruženju. U današnjem kontekstu ta četiri načela prerasla su u sljedeće:

DIJETE: Svako dijete je jedinstveno i poštovano

Prepoznavamo potencijal djece, usmjeravamo ih i pratimo na njihovu putu kako bi postali samostalni i korisni članovi društva.

RODITELJ: Svako dijete treba brižnog i stabilnog roditelja

Svojim radom omogućavamo svakom djetetu da s pružateljem skrbi ostvari stabilan odnos, utemeljen na ljubavi, poštovanju i sigurnosti.

OBITELJ: Svako dijete raste u obitelji koja mu pruža podršku

Pomažemo obiteljima da ostanu na okupu. Ako djeca ne mogu odrastati u svojoj biološkoj obitelji, pomažemo im da izgrade trajne veze u alternativnom obiteljskom okruženju, a pritom pazimo da ne dođe do razdvajanja braće i sestara.

ZAJEDNICA: Svako dijete je dio sigurne zajednice koja mu pruža podršku

Pomažemo obiteljima da se povežu u okviru svoje zajednice, da razmjenjuju iskustva, pružaju jedne drugima podršku i surađuju kako bi stvorile pozitivno okruženje za razvoj djece i mladih.

Osnaživanje djece

“Ne mogu odlučivati umjesto tebe. Mogu ti pomoći da otkriješ što doista želiš i usmjeriti te, ali odluke donosiš sama!”

Ana rado prepričava priču o tome kako joj je mama Irina pomogla da pronađe svoj put. Ta 22-godišnjakinja studira psihologiju i socijalni rad. U tome uživa i postiže iznimne rezultate. Ana je odrasla u Gruziji, u SOS obitelji u koju je smještena kad je imala osam godina. Kada govori o mami, misli na Irinu, svoju SOS mamu.

Vrijednosti SOS Dječjih sela

HRABROST: Djelujemo

Neprestano unosimo inovacije u svoj rad za djecu i prilagođavamo svoje napore različitim realitetima lokalnih zajednica i individualnoj djeci.

PREDANOST: Ispunjavamo obećanja

Dugoročno se posvećujemo djeci i njihovim zajednicama, pružajući im kvalitetne usluge koje im pomažu da uspiju u životu.

POVJERENJE: Vjerujemo jedni u druge

Surađujemo sa svim dionicima u duhu timskog rada i uzajamnog povjerenja kroz koje ostvarujemo svoju misiju.

ODGOVORNOST: Pouzdani smo partneri

Za svoj rad odgovaramo djeci, zajednicama, partnerima i donatorima. Naša najveća odgovornost je osigurati kvalitetnu skrb za djecu.

OBLICI SKRBI

Naša nas misija vodi da gradimo obitelji za nezbrinutu djecu, da im pomožemo oblikovati budućnost i sudjelovati u razvoju zajednica u kojima žive.

U mnogim dijelovima svijeta politički, gospodarski i socijalni problemi uvelike ugrožavaju djecu i povećavaju rizik od raspada obitelji. Već znamo da su rane intervencije često najbolji način da se ti problemi izbjegnu. U nastojanju da pomognu djeci u ranjivim okolnostima, SOS Dječja sela nude lepezu komplementarnih usluga koje ispunjavaju potrebe skrbi i istovremeno otklanjaju osnovne uzroke tih problema.

Naša rješenja uvijek su u skladu:

- s najboljim interesima svakog pojedinog djeteta
- s potrebama lokalne zajednice na koje se odgovara lokalno prilagođenim programima
- s međunarodnim okvirima koji usmjeravaju naš rad
- s iskustvom i stručnošću naše organizacije.

Shodno tome, naša rješenja za kvalitetnu skrb uključuju alternativnu skrb, jačanje obitelji, zagovaračke aktivnosti i partnerstvo.

Alternativna skrb

Djecu smještamo u sustav alternativne skrbi kad je to u njihovom najboljem interesu i kad za to imamo suglasnost odgovarajućih tijela. Imamo 70 godina iskustva u pružanju dugoročne alternativne skrbi zasnovane na modelu skrbi obiteljskog tipa – koju nazivamo SOS obiteljska skrb – ali i na drugim oblicima alternativne skrbi, kao što su udomiteljstvo i male domske zajednice. U nastojanju da pronađemo najbolji mogući oblik alternativne skrbi za svako dijete, neprestano uvodimo inovacije i unapređujemo suradnju s SOS obiteljima, a naše iskustvo i kompetenciju koristimo za iznalaženje najboljih oblika skrbi u suradnji s našim partnerima. Ako je za dijete najbolje da se vrati u svoju biološku obitelj, taj proces aktivno podržavamo i pomno pratimo. Nijedna druga organizacija nema toliko iskustva u pružanju alternativne skrbi kao mi, a to iskustvo pomaže nam i u našem radu na jačanju obitelji te u zagovaračkim aktivnostima.

Jačanje obitelji

Ostanak u biološkoj obitelji je u najboljem interesu djeteta sve dok mu ona može osigurati odgovarajuću skrb. U suradnji s lokalnim organizacijama i upravom, radimo na jačanju ranjivih obitelji s ciljem prevencije raspada obitelji i izdvajanja djece iz obitelji. U sklopu programa jačanja obitelji radimo i sa srodničkim udomiteljstvom, omogućujući djeci život s članovima njihove šire obitelji. Po potrebi surađujemo s državnim i drugim dionicima na osiguravanju pristupa elementarnoj zdravstvenoj zaštiti i kvalitetnom obrazovanju kako bismo djeci i obiteljima pomogli da se osamostale.

Humanitarne krize redovno uzrokuju razdvajanja obitelji te gubitak sigurnosti i prihoda. U takvim situacijama pružamo zaštitu djeci i mladima bez pratnje, aktivno podržavamo reintegraciju obitelji i pomažemo obiteljima da prebrode traumu i izgrade novi život.

© Katerina Ilievska

Kad povratak djece u obitelj nije moguć, za tu djecu nalazimo smještaj u odgovarajućem obliku skrbi u suradnji s nadležnim tijelima.

Zagovaračke aktivnosti i partnerstva za kvalitetnu skrb

Od vlada i lokalnih zajednica tražimo da ispune svoje obaveze prema djeci bez roditelja i djeci kojoj prijeti gubitak roditeljske skrbi, pritom ih podržavajući u njihovim naporima. Taj rad se temelji na Smjernicama UN-a za alternativnu skrb o djeci i proizlazi iz okvira Konvencije UN-a o pravima djeteta. Zagovaramo poduzimanje mjera za prevenciju gubitka roditeljske skrbi. Isto tako podržavamo izradu i provedbu standarda kvalitete alternativne skrbi i zahtijevamo njihovo stalno praćenje. To uključuje odgovarajuću podršku procesu prevencije nepotrebnog smještaja u sustav skrbi (engl. gatekeeping), reintegraciji obitelji, stručnom razvoju djelatnika u socijalnom sektoru i procesu izlaska iz sustava skrbi. U svojim zagovaračkim aktivnostima služimo se spoznajama stečenima našim radom na pružanju alternativne skrbi i jačanju obitelji.

© Claire Ladavicius

OBAVEZE KOJE PREUZIMAMO

Slika 1. Naša obećanja

1 BAVIMO SE DJECOM BEZ ODGOVARAJUĆE RODITELJSKE SKRBI

Obavezujemo se baviti našom ciljnom skupinom: djecom koja nemaju roditeljsku skrb ili kojoj prijeti gubitak roditeljske skrbi, a koja žive u ranjivim okolnostima.

Nažalost, mnoga djeca žive u okolnostima u kojima nemaju prikladnu skrb, što ih čini višestruko ranjivima. Cilj nam je pomoći upravo takvoj djeci. Ona su naša ciljna skupina. Na nacionalnoj razini, svoju ciljnu skupinu definiramo u suradnji sa sudskim tijelima i tijelima za zaštitu djece.

Pri određivanju kategorija djece koja pripadaju u našu ciljnu skupinu, razmatramo tri ključna aspekta njihove

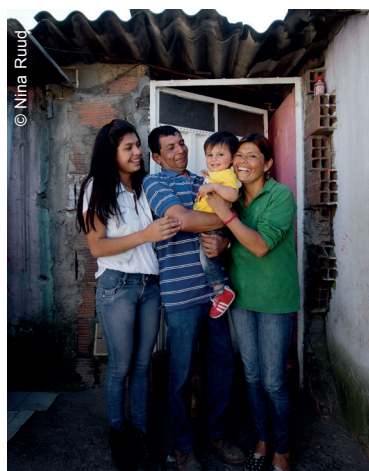
situacije: dugoročnu prisutnost pružatelja skrbi, kapacitiranost i resurse pružatelja skrbi te stabilnost skrbi. Provjeravamo žive li djeca sa svojim roditeljima (ili nekim drugim pružateljem skrbi); jesu li njihovi pružatelji skrbi u stanju pružiti odgovarajuću skrb; i jesu li djeca u riziku odvajanja od roditelja (ili nekih drugih pružatelja skrbi). To nam pomaže da odredimo stupanj ranjivosti situacije u kojoj dijete živi

Profil naše ciljne skupine varira od lokacije do lokacije, ovisno o specifičnim čimbenicima koji ugrožavaju djecu i njihove obitelji. Zbog toga u okviru svakoga programa identificiramo i redovno revidiramo koje skupine djece spadaju u našu ciljnu skupinu na temelju pomne procjene lokalnog konteksta, imajući u vidu perspektivu obitelji i uz dogovor s relevantnim nadležnim tijelima. U hitnim se situacijama usredotočujemo na djecu bez pratnje, razdvojenu od obitelji, kao i na obitelji kojima prijeti raspad.

Prilikom identificiranja djece koja pripadaju u našu ciljnu skupinu, ne provodimo diskriminaciju na temelju socioekonomskog statusa, spola, etničke pripadnosti, vjeroispovijesti, seksualne orijentacije ili posebnih potreba. Istodobno prepoznajemo da nismo uvijek najbolja organizacija za rad s određenim skupinama djece – kao što su djeca vojnici, djeca koja su dugo živjela na ulici ili djeca s posebnim potrebama kojoj može trebati doživotna skrb. Takvoj su djeci često potrebne specijalizirane usluge za koje mi nismo stručno osposobljeni. Pomažemo koliko je god moguće u pronalaženju odgovarajućih oblika skrbi za njih.

Slika 2. Identificiranje naše ciljne skupine

Peru: Identificiranje najranjivijih obitelji

Organizacija SOS Dječje selo Peru definirala je različite profile obitelji radi diferenciranja obitelji po stupnju rizika. To im omogućuje da identificiraju obitelji u izrazitom riziku od raspada i da učinkovitije pomognu obiteljima kojima je najhitnije potrebna podrška. Djeca koja žive u takvim obiteljima često se uz ekstremno siromaštvo susreću i s drugim akutnim problemima, kao što su nasilje u obitelji, bolesti, ovisnosti ili kronično bolesni članovi. SOS Dječja sela Cajamarca i Cuzco su za svoj rad u pomaganju obiteljima da prebrode visokorizične situacije tijekom 2017. godine dobila priznanje peruanske vlade.

2 SOS DJEČJE SELO POZICIONIRAMO KAO PROGRAM ZA ZBRINJAVANJE I ZAŠTITU DJECE

Obavezujemo se na dugoročnu prisutnost i usluge prilagođene potrebama lokalnih zajednica u kojima djelujemo. Svaki od naših programa nudi i promiče lepezu kvalitetnih oblika alternativne skrbi i usluga jačanja obitelji. Kad je potrebno ispuniti i druge zanemarene potrebe naše ciljane skupine, pružamo pomoć u obliku zdravstvene zaštite, obrazovanja i humanitarne pomoći u kriznim situacijama.

Naš program je centar stručnosti, resursa i inovacija na području skrbi. Pomoću njega ostvarujemo vidljivu i održivu prisutnost u lokalnim zajednicama i nudimo različite usluge koje najbolje odgovaraju situaciji naše ciljane skupine. Naš program je otvoreni prostor iz kojega promičemo zbrinjavanje i zaštitu djece, djelujući kao pokretač općeg razvoja. Djeca, obitelji i partneri kao što su lokalne udruge dobivaju podršku našeg programa, izgrađujući čvrste i dinamične mreže.

Svaki se program naziva “SOS Dječje selo”. On označava skup svih usluga koje pružamo u jednoj ili više lokalnih zajednica. Te usluge prilagođavamo lokalnom kontekstu i neprestano ih poboljšavamo.

Kad god je potrebno, pružamo SOS obiteljsku skrb u kojoj djeca kojoj treba dugoročna skrb odrastaju u obiteljskom okruženju. SOS obitelji uvijek žive blizu jedna druge kako bi mogle stvoriti mrežu uzajamne podrške.

Također nudimo usluge jačanja obitelji kako bismo spriječili odvajanje djece od njihovih roditelja ili od šire obitelji, ako o njima skrbe srodnici. Cilj nam je povećati sposobnost obitelji da svojoj djeci pružaju kvalitetnu skrb, i to tako da s njima radimo izravno ili tako što za istu svrhu osnažujemo lokalne zajednice.

Također razmatramo druge oblike alternativne skrbi kad su relevantni i kad za njih postoji odgovarajući pravni okvir. U to se ubrajaju udomiteljska skrb, male domske zajednice ili drugi oblici skrbi. Surađujemo s postojećim pružateljima usluga skrbi i pomažemo im da poboljšaju kvalitetu skrbi u skladu s definicijom skrbi na koju se obavezujemo ovim dokumentom. U slučaju da u lokalnoj zajednici možemo doći do

Slika 3. Obilježja SOS Dječjeg sela

potrebnih stručnjaka i resursa, moguće je da i sami izravno pružamo navedene oblike skrbi.

Naš program također pruža i promiče zbrinjavanje i zaštitu djece u humanitarnim krizama izazvanima prirodnim katastrofama ili ljudskim djelovanjem. U izvanrednim situacijama se angažiramo kako bismo spriječili razdvajanje obitelji i kako bismo vratili djecu u njihove obitelji. Kad je potrebno, pružamo i kratkoročnu skrb.

Kroz zagovaračke aktivnosti utemeljene na dokazima pozivamo lokalne zajednice i vlade da osiguraju lepezu lokalno relevantnih oblika skrbi. Jednako tako surađujemo s njima na suzbijanju glavnih uzroka raspada obitelji.

Nijedan oblik skrbi koji djecu smješta u institucije i koji krši njihova prava ne može se smatrati prikladnim oblikom skrbi. Djeca trebaju odrastati u kvalitetnom,

individualiziranom obliku skrbi koji ispunjava njihove potrebe i prava i trebaju biti dobro integrirana u lokalnu zajednicu i društvo u cjelini. Stoga aktivno

promičemo Smjernice UN-a za alternativnu skrb o djeci kao najvažnije polazište za reformu sustava skrbi i deinstitucionalizaciju.

Slika 4. Promicanje i pružanje lokalno relevantnih oblika skrbi

Filipini: Modifikacija usluga zbog novih izazova

Kad je 2013. godine razorni tajfun pogodio filipinski grad Tacloban, SOS Dječja sela pokrenula su program za pružanje hitne pomoći. Kao nevladina organizacija koja već desetljećima na toj lokaciji pruža SOS skrb obiteljskog tipa uz čvrstu suradnju s državnim tijelima i drugim partnerima, SOS Dječja sela su uživala povjerenje lokalne zajednice. Nakon katastrofe, prostori prilagođeni djeci za tamošnju su djecu predstavljali dašak normalnog života u inače vrlo kaotičnim okolnostima. Uz to, SOS Dječja sela su i svoja dugoročna rješenja za pružanje pomoći prilagodila promijenjenoj situaciji svoje ciljne skupine. Stotine djece čiji su roditelji poginuli u tajfunu mogla su računati na novi dom kod članova svoje šire obitelji pa je SOS program počeo podržavati srodničko udomiteljstvo.

Austrija: Inovativne usluge u najboljem interesu djece

SOS Dječje selo Imst uspješno je implementiralo čitav niz usluga alternativne skrbi kako bi ispunilo najbolje interese svakog djeteta i kako bi se prilagodilo promjenama u svom okruženju. Pri uvođenju novih usluga, program uvijek nastoji djeci osigurati stabilne odnose i brižan dom. Danas je broj obitelji koje vode SOS mame manji nego prije jer se podržavaju i druge vrste obitelji. Osim toga, kroz usluge obiteljskog savjetovanja, pružanja pomoći u kriznim situacijama i osposobljavanja bioloških roditelja za preuzimanje aktivne uloge u životu i odgoju njihove djece promiče se povezanost djece s biološkim roditeljima. SOS Dječje selo Imst također radi na jačanju ranjivih obitelji u lokalnoj zajednici. Program je nedavno započeo suradnju s izbjegličkim obiteljima, omogućujući djeci i mladima da žive sa svojim biološkim srodnici i da primaju stručnu podršku ako im je potrebna.

3 PROMIČEMO JAČANJE OBITELJI I KVALITETAN PROCES PREVENCIJE NEPOTREBNOG SMJEŠTAJA TE OSIGURAVAMO NAJBOLJI OBLIK SKRBI ZA SVAKO DIJETE

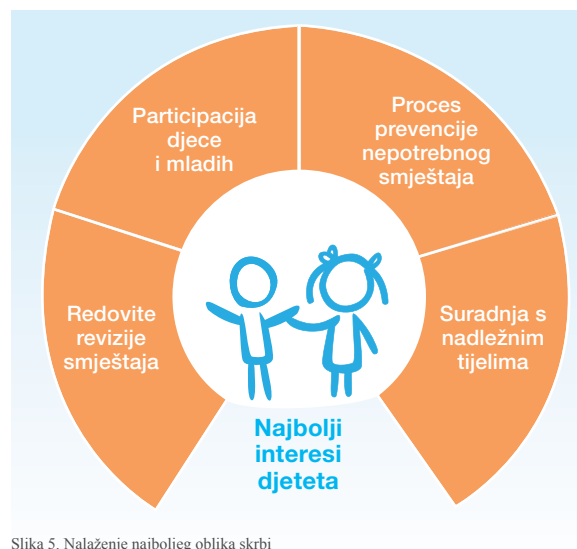
Posvećeni smo pronalaženju najpogodnijeg oblika skrbi za svako dijete u skladu s njegovim najboljim interesom, pri čemu tijesno surađujemo s nadležnim tijelima.

Biološka obitelj najbolje je okruženje za odrastanje djeteta. Ranjivim obiteljima pomažemo da ostanu na okupu kroz naše usluge jačanja obitelji, prilagođene lokalnom kontekstu. Kada se obitelji raspadnu i ne mogu djeci osigurati kvalitetnu skrb, razmatramo opcije za srodničko udomiteljstvo i alternativnu skrb, birajući najprikladniji oblik skrbi.

Podržavamo nadležna tijela tijekom procesa procjene i donošenja odluke. Promičemo participaciju djeteta i obitelji u skladu s dobi djeteta. Pritom pazimo da dijete ne bude izloženo opasnosti ili daljnjim traumama. Ulažemo sve napore kako bi braća i sestre ostali zajedno, uzimajući u obzir čimbenike kao što su dob, spol, vjeroispovijest, posebne potrebe, zdravstveno stanje, zemljopisna lokacija i očekivano trajanje smještaja.

Tijekom boravka djeteta u sustavu alternativne skrbi potičemo čvrste veze između djece i njihovih bioloških obitelji, pod uvjetom da to ne ugrožava dobrobit

djeteta. Redovito provodimo revizije smještaja djeteta i procjenjujemo sve raspoložive opcije u skladu s najboljim interesom djeteta. To uključuje podršku i vođenje povratka u biološku obitelj, ako je ta opcija primjerena.

Slika 5. Nalaženje najboljeg oblika skrbi

© Sebastian Posingis

© Katerina Ilievska

Rusija: Prevencija potrebe za smještajem u sustav alternativne skrbi

Petogodišnji Andrej živio je u skućenoj sobi u Sankt Peterburgu s majkom Nikom, bakom i tri sestre. Uvjeti života u tom pretrpanom, hladnom i vlažnom stanu naveli su lokalna nadležna tijela da predlože smještaj djece u sustav alternativne skrbi. Tim za jačanje obitelji SOS Dječjeg sela uspio je nagovoriti službu za zaštitu djece da obitelji daju nešto vremena da unese potrebne promjene. Radili su s obitelji na stvaranju zdravijeg životnog okruženja i podržali Niku u nalaženju novog posla, zbog toga što je predugo radno vrijeme na dotadašnjem poslu negativno utjecalo na njezinu povezanost s djecom. Psihološko savjetovanje poboljšalo je njezine roditeljske vještine.

Služba za zaštitu djece je uvažila da je Nika u stanju skrbiti o Andreju i njegovim sestrama i da više nema potrebe za njihovim smještajem u sustav alternativne skrbi.

Šri Lanka: Kvalitetan proces prevencije nepotrebnog smještaja osigurava najbolji oblik skrbi

U SOS Dječjim selima na Šri Lanki za smještaj djece u sustav alternativne skrbi zadužena su nadležna sudska tijela. Tim sastavljen od svih direktora SOS Dječjih sela i predsjedništvo udruge zajedno su izradili interne kriterije za prijem djece u skladu sa socijalnim i pravnim kontekstom zemlje. Konačni popis kriterija poslan je sudovima i drugim nadležnim tijelima.

Kod razmatranja oblika skrbi koje nude SOS Dječja sela, nadležna tijela daju prednost djeci koja pripadaju ciljnoj skupini SOS Dječjih sela. Čim neko SOS Dječje selo dobije upit o upućivanju djeteta, komisija za prijem djece procjenjuje slučaj i odlučuje je li smještaj doista prikladan za to dijete.

© Björn-Owe Holmberg

4 STVARAMO SIGURNO OKRUŽENJE ZA DJECU U SVIM NAŠIM PROGRAMIMA

Obavezujemo se na stvaranje sigurnog okruženja za djecu u okviru svih naših programa, u svakom trenutku, tako što primjenjujemo mjere i postupke za očuvanje sigurnosti djece u skladu s našom politikom zaštite djece, međunarodnim standardima i najboljom praksom. Isti pristup zahtijevamo i od naših partnera

Slušamo djecu kako bismo shvatili što za njih znače sigurnost djeteta i sigurno okruženje u svakodnevnom životu s obitelji, vršnjacima, pružateljima skrbi i lokalnim zajednicama. Njihova mišljenja shvaćamo ozbiljno i uzimamo ih u obzir kad planiramo i provodimo mjere za očuvanje sigurnosti djece.

Osmišljavamo mjere prevencije i podizanja svijesti kako bismo djeci, roditeljima, pružateljima skrbi, odgajateljima, biološkim obiteljima i članovima lokalne zajednice prenijeli potrebna znanja i kompetencije za zaštitu djece od opasnih, rizičnih, nasilnih situacija i zlostavljanja. Pridajemo veliku važnost sprječavanju nasilja nad djecom, uključujući rodno uvjetovano nasilje, seksualnu prinudu, zlostavljanje i iskorištavanje, nasilne disciplinske mjere kao i druge oblike diskriminacije.

Primjenjujemo posebno prilagođene mjere procjene, analize i ublažavanja rizika za sigurnost djece koji se javljaju u pojedinim oblicima skrbi, partnerstvima i zajednicama, a to se odnosi i na sve funkcionalne dijelove organizacije kao što su ljudski potencijali, komunikacija i prikupljanje financijskih sredstava. Redovito obavljam internu i eksterne revizije postu-

paka za očuvanje sigurnosti djece koje su u skladu s prihvaćenim međunarodnim standardima i koje promiče i revidira organizacija Keeping Children Safe.

Definiramo jasna očekivanja i obaveze kad je riječ o sigurnosti djece, uspostavljamo mehanizme prijave i uzbuñjivanja koji omogućuju djeci, zaposlenima i drugim zainteresiranim stranama da izraze zabrinutost i podnesu žalbe. Dođe li do zloupotrebe, znamo kako trebamo postupati. Reagiramo brzo i efikasno pomoću jasno utvrđenih postupaka. To uključuje i prijavljivanje slućaja nadležnim tijelima kad god je to primjereno. Pružamo podršku i savjetovanje djeci koja su bila ųrtve u skladu s njihovim individualnim potrebama. To očekujemo i od svojih partnera i u tim im procesima pružamo podršku.

Nadalje, kroz zagovaraćke aktivnosti nastojimo da lokalne zajednice shvate da su zanemarivanje i zlostavljanje neprihvatljivi. Razvijamo svijest o nasilju, zlostavljanju, iskorištavanju i zanemarivanju i tražimo da ljudi koji su bili svjedoci takvim ponašanjima progovore o tome. Također jaćamo postojećee lokalne sustave očuvanja sigurnosti djece za dobrobit naše ciljne skupine.

Slika 6. Očuvanje sigurnosti djece

Sigurnost djece tiče se svih nas

Politiku zaštite djece SOS Dječjih sela usvojio je Međunarodni senat 2008. godine. Ona detaljno opisuje naš pristup očuvanju sigurnosti djece i šalje snažnu poruku da se "sigurnost djece tiče svih nas".

SOS Dječja sela su član koalicije Keeping Children Safe, koja promiče očuvanje sigurnosti djece u organizacijama za zbrinjavanje djece. Koalicija Keeping Children Safe je pokrenula sustav certificiranja kojim se ocjenjuju organizacije i pružatelji usluga skrbi o djeci u odnosu na međunarodne standarde za očuvanje sigurnosti djece. SOS Dječja sela su 2017. godine dobila certifikat 1. razine i trenutno intenzivno rade na tome da u budućnosti dosegnu i 2. razinu.

5 PROMIČEMO I NEPREKIDNO JAČAMO SKRB O DJECI KAO PROFESIJU

Obavezujemo se na promicanje ključne uloge stručnjaka za skrb o djeci. Njeguemo strast i posvećenost toj profesiji i potičemo stručno osposobljavanje. To činimo zato što djeca imaju pravo na kvalitetnu skrb i zato što trebaju brižan odnos pun povjerenja s osobom na koju se mogu osloniti svaki dan.

Postići pouzdan odnos pun povjerenja između djeteta i pružatelja skrbi koji omogućuje djetetu da se osjeti voljeno i sigurno bit je našeg rada. Imajući u vidu taj cilj, moramo osigurati da djeca dobiju stabilnog pružatelja skrbi s odgovarajućim znanjima i vještinama za stvaranje obiteljskog ozračja punog ljubavi, kako u alternativnoj skrbi, tako i u programu jačanja obitelji.

Primjenjujemo kvalitetan proces zapošljavanja za sve naše stručnjake za skrb o djeci: SOS mame, SOS roditelje, odgajatelje mladih i djelatnike programa jačanja obitelji koji izlaze na teren. Pazimo da odaberemo ljude koji su istinski posvećeni skrbi o djeci, koji se poistovjećuju s našom misijom i koji mogu biti pravi uzori djeci i mladima.

Svim stručnjacima za skrb o djeci osiguravamo odgovarajuće uvjete rada, plaće i beneficije koje su primjerene i transparentne. Stalnim stručnim osposobljavanjem, usavršavanjem i savjetovanjem osiguravamo razvoj

odgovarajućeg skupa vještina, znanja i stavova. Također potičemo umrežavanje radi razmjene dobrih praksi i znanja.

S obzirom na zahtjevnost njihovog posla, stručnjacima za skrb o djeci pomažemo da ostvare ravnotežu između profesionalnog i privatnog života, poštujući njihove partnere i biološku djecu. Prepoznavamo njihove napore i izazove s kojima se susreću i pružamo im podršku za napredovanje i stručni razvoj.

Neprestano radimo na poboljšavanju društvenog statusa i ugleda stručnjaka za skrb o djeci. To postizemo tako što promičemo zakonsko priznanje stručnjaka za skrb o djeci i gradimo njihove stručne mreže.

U svim aspektima našeg rada sa stručnjacima za skrb o djeci polazimo od rodne ravnopravnosti i ne dopuštamo rodno uvjetovanu diskriminaciju.

Slika 7. Jačanje profesije stručnjaka za skrb o djeci

“Djeca su dobri učitelji”

“U SOS Dječjim selima sam dobila priliku za rad i zaradu, a pritom sam prošla i obuku za SOS mamu. Jako mi se sviđelo što sam mogla odmah početi raditi, umjesto da se prvo godinama školujem i tek onda počnem prikupljati praktično iskustvo. Tako sam s djecom radila od prvog dana i ona su mi bila učitelji, i to stvarno dobri učitelji. Slobodne dane ne provodim u SOS obitelji nego idem u svoj stan. Sastajem se s prijateljima, uživam u čitanju, posjećujem roditelje i ponekad brata; volim otići u kino ili jednostavno čavrljati s prijateljima na kavi. To mi se sviđa.”

SOS mama iz SOS Dječjeg sela Beč, Austrija

6 POBOLJŠAVAMO INTEGRACIJU SOS OBITELJI I RANJIVIH OBITELJI U ŽIVOT LOKALNE ZAJEDNICE

Obavezujemo se na poboljšanje integracije SOS obitelji i ranjivih obitelji u život lokalne zajednice. Cilj je pomoći djeci i mladima da izgrade čvrste socijalne mreže koje će im pružati podršku cijeli život.

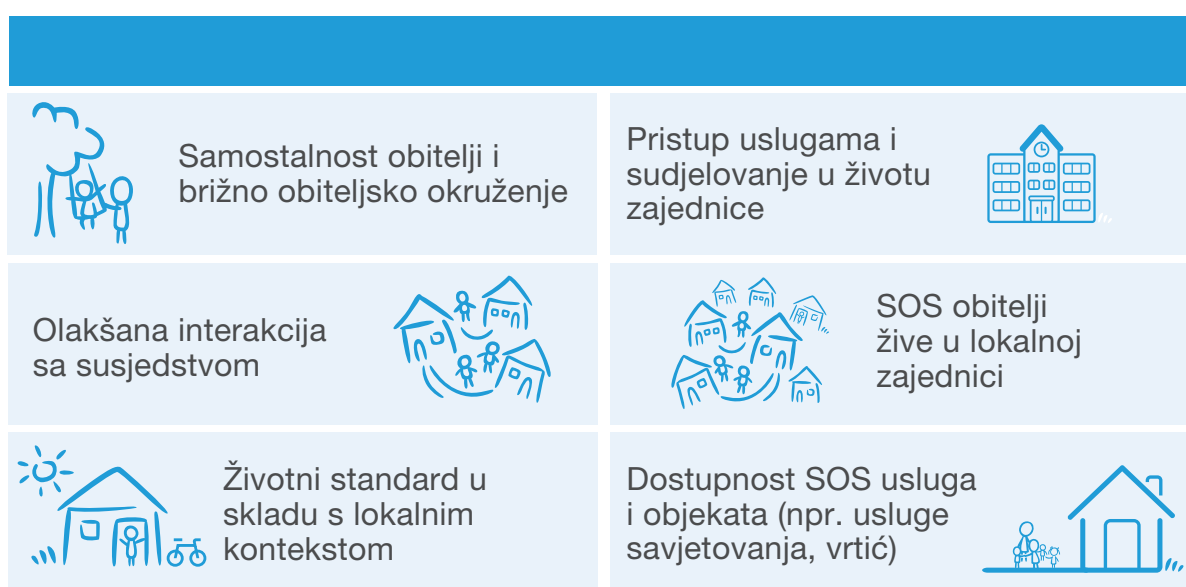
U okviru SOS obiteljske skrbi promičemo socijalnu integraciju SOS obitelji tako što im osiguravamo najveći mogući stupanj samostalnosti za stvaranje brižnog i poticajnog obiteljskog okruženja. SOS obitelji također mogu lako ostvarivati interakciju sa susjedima i širom zajednicom, bez nailaženja na neprirodne organizacijske prepreke. Prilagodbom životnog standarda lokalnom kontekstu dodatno olakšavamo integraciju u zajednicu i ublažavamo rizik od percepcije da SOS obitelji previše odskaču od svoje okoline.

Također pazimo da SOS obitelji i ranjive obitelji imaju pristup postojećim uslugama u okviru lokalne zajednice – na primjer, školama, zdravstvenoj zaštiti, psihosocijalnoj podršci ili profesionalnoj orijentaciji. Jednako tako ohrabrujemo djecu i mlade da sudjeluju

u inicijativama koje pokreće lokalna zajednica, kao što su, primjerice, kulturne manifestacije ili sportska događanja, čime potičemo njihovu socijalnu integraciju.

Osim socijalne integracije, podržavamo i fizičku integraciju SOS obitelji u skladu s lokalnim iskustvom i kontekstom. U takvom slučaju, SOS obitelji žive u samoj lokalnoj zajednici, zajedno s drugim obiteljima. Pritom je važno da SOS obitelji žive jedne blizu drugih uz uzajamnu podršku i zajedničku izgradnju sigurnog i zaštićenog okruženja.

SOS Dječje selo svoje usluge i objekte daje na raspolaganje široj zajednici. To uključuje tečajeve roditeljskih vještina, psihosocijalno savjetovanje, škole i vrtiće. Na taj način SOS Dječje selo postaje pokretač razvoja lokalne zajednice.

Slika 8. Integracija u život lokalne zajednice

© Joris Lugtigheid

Etiopija: Integracija u lokalnu zajednicu polazi od prijateljstva

Za Yadetu, omiljeni dio dana slijedi poslije nastave, kad igra nogomet sa svojim prijateljima. Yadeta ima 12 godina. Živi u SOS obitelji u SOS Dječjem selu Jimma u Etiopiji. U školi je stekao dobre prijatelje među djecom iz susjedstva. Većinu slobodnog vremena provode zajedno, igrajući se vani ili posjećujući lokalna događanja. Yadeta također voli odlaziti u goste svojim prijateljima; recimo, kad ga pozovu na rođendan.

Ponekad prijatelji subotom dođu k njemu kako bi gledali važne nogometne utakmice na televiziji u SOS Dječjem selu i sanjali o tome da će jednog dana biti jednako dobri nogometaši kao njihove omiljene nogometne zvijezde.

7 PRUŽAMO INDIVIDUALNU PODRŠKU ZA OSTVARENJE CILJEVA, UNAPREĐENJE RODNE RAVNOPRAVNOSTI I POBOLJŠANJE REZULTATA

Obavezujemo se na podršku djeci i obiteljima na njihovom putu do osamostaljenja. To ostvarujemo putem razvojnog planiranja za djecu i obitelji, uzimajući u obzir sve aspekte života. Posebno se usredotočujemo na to da djevojčicama i dječacima pružimo jednake mogućnosti, čime unapređujemo rodnu ravnopravnost.

U okviru alternativne skrbi osnažujemo djecu i mlade u različitim aspektima njihovog individualnog razvoja kako bismo im omogućili da postanu samostalni i aktivni članovi društva. Taj proces počinje posebnim naglaskom na razvoj djeteta u ranom djetinjstvu, a završava kvalitetnom podrškom nakon izlaska iz sustava skrbi. U sklopu naših aktivnosti za jačanje obitelji osnažujemo obitelji da budu samostalne, tako da su u trenutku izlaska iz programa u stanju učinkovito štititi svoju djecu i skrbiti o njima.

U procesu razvoja djece i obitelji oslanjamo se na jedinstvene potencijale, vještine i kompetencije svakog pojedinog djeteta, mlade osobe i obitelji. To činimo kroz kontinuiranu participaciju djece i obitelji. Oni uvijek igraju središnju ulogu u svom razvoju. Roditelji imaju vodeću ulogu u usmjeravanju i podršci razvoja djece, dok djeca preuzimaju sve veću odgovornost za sebe kako odrastaju.

Posebno se trudimo promicati jednake mogućnosti za dječake i djevojčice. Svjesni smo da se rodni stereoti-

pi često uče u obitelji i lokalnoj zajednici. U procesu razvojnog planiranja dosljedno radimo na postizanju rodne ravnopravnosti.

Sve to ostvarujemo pomoću profesionalno strukturiranog razvojnog plana, koji počinjemo izrađivati čim dijete ili obitelj uđe u naš program. Svaki plan počinje detaljnom procjenom i prilagođen je situaciji i specifičnim potrebama individualnog djeteta ili obitelji. U proces također uključujemo druge relevantne dionike, kao što su socijalni radnici, nastavnici i psiholozi. Redovno pratimo provedbu plana i ažuriramo ga barem jednom godišnje.

Zahvaljujući individualnom planiranju i praćenju fokusirani smo na rezultate koje ostvarujemo i iz kojih učimo. To nam pomaže da kontinuirano modificiramo i poboljšavamo svoj rad. Na taj način uspijevamo ostvarivati održive rezultate za svako dijete, obitelj i zajednicu.

Slika 9. Jačanje samostalnosti djece i obitelji

Obala Bjelokosti: Školovanje otvara mogućnosti

“Imala sam sreće što su me doveli u SOS. Ponekad se pitam bih li danas uopće bila živa da me nisu primili u SOS. Ali čak i da sam uspjela preživjeti bez njih, sumnjam da bih mogla steći obrazovanje kakvo sam stekla dok sam bila u SOS-u. Školovanje je skupo i većina ljudi u Obali Bjelokosti nikad ne ode na fakultet. Bez fakultetske diplome ne bih imala svoj sadašnji posao i perspektivnu budućnost.”

Mlada osoba koja je odrasla u SOS obitelji u Obali Bjelokosti,
a sada vodi samostalan život

8 PROMIČEMO OBRAZOVANJE, PARTICIPACIJU I OSAMOSTALJIVANJE

Obavezujemo se pružati podršku svakom djetetu i mladoj osobi u našem programu na njihovom putu prema samostalnosti. To znači osiguravanje kvalitetnog obrazovanja i podršku u razvijanju odgovarajućih vještina i radne etike kako bi uspjeli u životu.

Naša podrška djeci u sustavu alternativne skrbi počinje od trenutka ulaska u sustav skrbi i traje sve do izlaska iz njega. U sklopu programa jačanja obitelji radimo s obiteljima na stvaranju pravih uvjeta za ispunjavanje razvojnih potreba njihove djece. Cilj nam je osposobiti roditelje za pružanje podrške vlastitoj djeci na njihovom putu osamostaljenja, čak i nakon što obitelj izađe iz programa. Tijekom svih faza dječjeg razvoja aktivno promičemo participaciju

djece primjerenu njihovoj dobi i slušamo njihovo mišljenje.

Znamo da su prve godine života djece ključne za njihov daljnji razvoj. Zbog toga posebnu pozornost pridajemo ranom razvoju djece. Nastojimo svoj djeci u našim programima osigurati odgovarajuću skrb, stimulaciju i podršku kako bi prebrodila traume iz prošlosti i postala otpornija.

Također nastojimo djeci i mladima osigurati kvalitetno obrazovanje. Pomažemo im steći niz vještina koje ih pripremaju za odgovoran samostalni život u društvu i poboljšavaju njihove izgleda za zaposlenje, sve u skladu s njihovom dobi i stupnjem razvoja. Pritom promičemo jednaki pristup za sve i borimo se protiv svih oblika diskriminacije na temelju spola, etničke pripadnosti, vjeroispovijesti, zdravstvenog statusa, seksualne orijentacije ili posebnih potreba.

Obrazovanje nije ograničeno samo na pohađanje škole; isto tako osposobljavamo pružatelje skrbi za podršku obrazovnog razvoja svoje djece. Ta podrška uključuje poticanje djece da razvijaju životne vještine i vrijednosti. Kako djeca postaju mladi ljudi, postupno uče sve više preuzimati odgovornost za odlučivanje o svom životu.

Nadalje, promičemo izgleda za zapošljavanje mladih iz naše ciljane skupine kroz povezivanje s državnim tijelima, donositeljima odluka i partnerima. Za korisnike našeg programa osiguravamo niz mjera podrške, kao što su planiranje karijere ili stažiranje.

Djeci u alternativnoj skrbi omogućujemo najbezbolniju moguću tranziciju iz sustava skrbi u samostalni život kroz individualizirani i participativni proces izlaska iz sustava skrbi. Bez obzira na to seli li se mlada osoba u zajednicu mladih ili ostaje u SOS obitelji, do odluke se dolazi putem participativnog procesa u kojemu sudjeluju SOS roditelj i ta mlada osoba. Odabrana opcija razmatra se iz svakoga kuta i temelji na zrelosti, ambicijama i najboljim interesima mlade osobe.

Nakon izlaska mlade osobe iz sustava alternativne skrbi, pružamo joj jasno definiranu daljnju podršku u relevantnim područjima života. Svjesni smo toga da daljnja podrška nakon izlaska iz sustava skrbi ne treba svim mladim osobama, kao i toga da ne možemo zauvijek pomagati mladim osobama. Prema tome, podrška nakon izlaska iz sustava skrbi ograničena je na specifična područja u kojima je neophodna i s vremenom će se smanjivati. Jednako tako osiguravamo da mladi mogu održavati veze sa SOS obiteljima cijeli život i da im se mogu obratiti za podršku i nakon izlaska iz sustava skrbi.

Slika 10. Područja podrške potrebne za osamostaljenje

Kostarika: Zajedničkim snagama za zapošljivost mladih

Sofia je mlada mama koja živi sa svojom bebom u San Joséu u Kostarici. Na tržište rada zakoračila je putem programa YouthCan! Riječ je o globalnoj inicijativi organizacije SOS Dječja sela i njezinih partnera, koja mladima pomaže da steknu relevantna praktična iskustva, vještine i znanja koja poboljšavaju njihove izgleda za zapošljavanje. Sofijina mentorica Daniela već preko dvadeset godina radi u praonici jednog hotela iz međunarodnog hotelskog lanca. Dijelevši svoja profesionalna iskustva sa Sofijom, pruža joj uvid u dužnosti i izazove tog posla. Mentorstvo pomaže Sofiji da stekne samopouzdanje i iskustvo i priprema je za tržište rada, tako da može izgraditi sigurnu budućnost za sebe i svoje dijete.

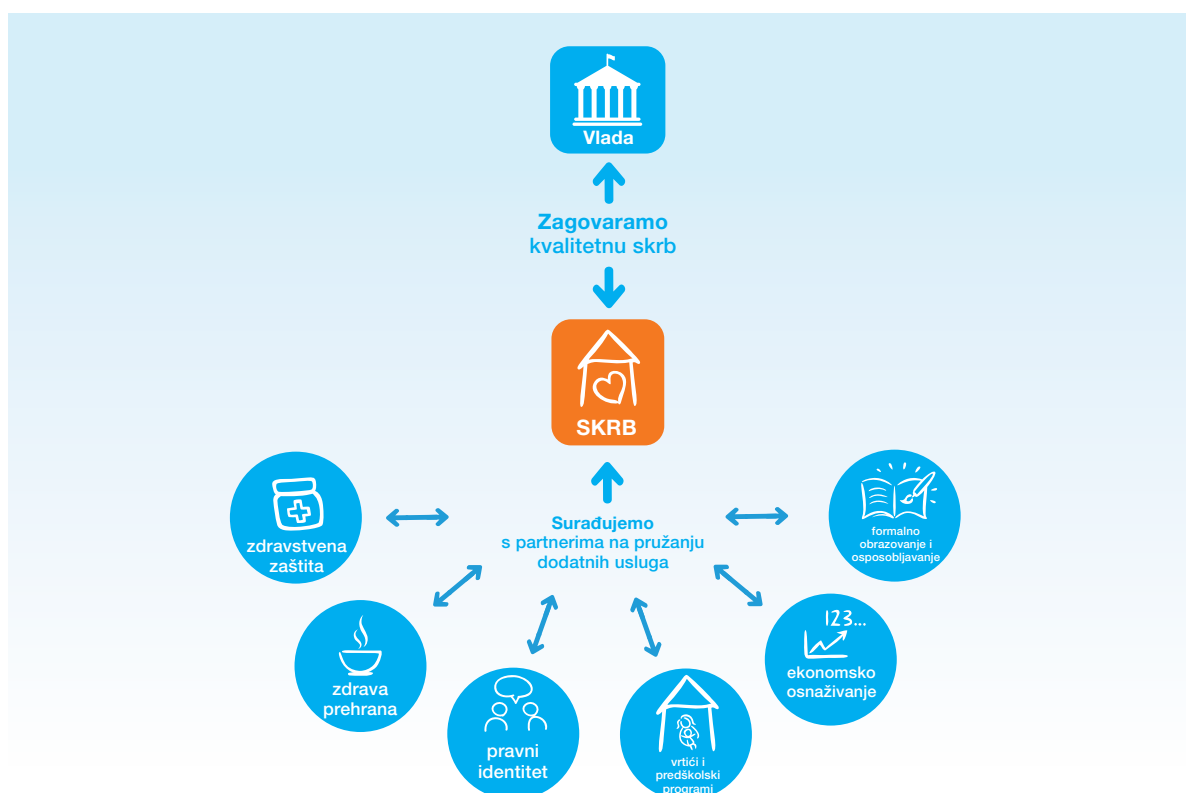
9 SURAĐUJEMO S PARTNERIMA NA PRUŽANJU DODATNIH USLUGA I ZAGOVARAMO KVALITETNU SKRB

Obavezuje se da ćemo u svom radu naglasak stavljati na svoju užu specijalnost, skrb o djeci. Za dodatne usluge kao što su obrazovanje, zdravstvena zaštita i ekonomsko osnaživanje sklapamo partnerstva s drugim dionicima. Isto tako surađujemo s vladama i drugim donositeljima odluka u svrhu promicanja kvalitetne skrbi.

Djeca i njihove obitelji za zdrav razvoj trebaju pristup različitim dodatnim uslugama. Mi se u svom radu fokusiramo prvenstveno na ono što najbolje znamo raditi, a to je pružanje skrbi, dok za osiguravanje dodatnih usluga za našu ciljnu skupinu nalazimo partnere u specijaliziranim organizacijama. Kad god možemo, nudimo svoja stručna znanja kako bismo pridonijeli izgradnji njihovih kapaciteta.

U posebnim slučajevima, kad ni državna tijela ni drugi partneri nisu u mogućnosti osigurati dodatne usluge za našu ciljnu skupinu, a mi to možemo učiniti, uključujemo se kako bismo otklonili taj nedostatak. To činimo samo na određeni rok, pritom kontinuirano surađujući s vladom i specijaliziranim organizacijama kako bi one preuzele daljnji rad.

Smatramo se sastavnim dijelom nacionalnog sustava za skrb o djeci. Tijesno surađujemo s nadležnim tijelima i drugim agencijama, koristeći se svim raspoloživim vještinama i resursima da se fokusiramo na poboljšanje situacije djece, osobito na osiguranje kvalitete u svim oblicima alternativne skrbi i na prevenciju razdvajanja obitelji. Osim toga, uključujemo se i podržavamo napore sličnih organizacija u zagovaranju politika i praksi kojima je cilj suzbiti glavne uzroke ugroženosti djece. Uvjereni smo da će ciljane, na dokazima utemeljene zagovaračke aktivnosti s vremenom izgraditi društvo koje svojoj djeci pruža bolju zaštitu i skrb, čime ćemo pridonijeti ostvarenju vizije i misije naše organizacije. Svim našim aktivnostima osiguravamo da se čuje glas djece iz naše ciljne skupine.

Slika 11. Partnerstva i zagovaračke aktivnosti

Glas mlade osobe

Svojom je emotivnom ispoviješću 17-godišnji Franco iz Čilea u srpnju 2017. pozvao svjetske vođe da prepoznaju važnost jačanja obitelji. “Roditeljima treba pomoći da uzdržavaju svoju djecu i da se spriječe patnja i razdvajanje”, rekao je Franco. “To je začarani krug. Ako roditelji pate, patit će i njihova djeca. Otklonimo li sada taj problem, spasit ćemo i buduće naraštaje.” Franco je predstavljao mlade iz Čilea na skupu u New Yorku, na kojemu je zatražio od svjetskih vođa da pažljivije slušaju glasove mladih i da promiču njihova prava u kontekstu UN-ovih Ciljeva održivog razvoja. Taj je 17-godišnjak naglasio i potrebu za većom sviješću o izazovima s kojima se suočavaju djeca koja odrastaju u sustavu alternativne skrbi. Franco živi u SOS obitelji u Čileu.

Palestina: Zajednička inicijativa za zaštitu djevojčica

Muna je 16-godišnja Palestinka. Nakon što je njezin otac napustio obitelj, Munin život se drastično promijenio. Majka je bila preopterećena, a Muna i njezine dvije sestre teško su dolazile do temeljnih usluga. Muna je napustila školu i počela se prostituirati kako bi prehranila obitelj. Uhitili su je i o tome obavijestili njezina oca. Tako je Munin život doista postao ugrožen jer tradicija nalaže ubijanje mladih djevojaka poput nje radi skidanja ljage s obiteljskog imena.

Kada je SOS Dječje selo saznalo za njezinu situaciju, odmah je reagiralo i angažiralo svoju mrežu partnera. Započeli su suradnju s Ministarstvom za socijalni rad kako bi zaštitili djevojčicu. Muna je smještena u sigurnu kuću, gdje je dobila zaštitu, rehabilitaciju i obrazovanje. SOS Dječje selo nastavilo je pomagati njezinoj obitelji kroz program jačanja obitelji.

PRILOG

POJMOVNIK

Pojam	Značenje
Alternativna skrb	Oblik skrbi u kojemu dijete prima stalnu skrb od pružatelja skrbi koji nije član djetetove biološke obitelji.
Biološka obitelj	Obitelj u kojoj se dijete rodilo, uključujući užu i širu obitelj.
Ciljna skupina	Skupina djece kojoj SOS Dječja sela nastoje pomoći putem svojih programa.
Deinstitucionalizacija	Procesi reformiranja skrbi o djeci i zaštite djece s ciljem ukidanja institucionalne skrbi, što uključuje i osiguravanje kvalitetnih oblika alternativne skrbi i jačanje obitelji.
Jačanje obitelji	Usluga kojoj je cilj spriječiti raspad obitelji i podići kvalitetu skrbi o djeci u okviru biološke obitelji.
Institucionalna skrb	Alternativna skrb koja se pruža u velikim rezidencijalnim ustanovama i koja djeci ne osigurava stabilnog pružatelja skrbi, dok ih istovremeno izolira od vanjskog svijeta i nameće život po rigidnom, bezličnom režimu koji ostavlja ozbiljne, a često i doživotne štetne posljedice po djetetovu psihološku i emocionalnu dobrobit, kao i njegovu sposobnost normalnog funkcioniranja.
Male domske zajednice	Oblik alternativne skrbi u kojemu se za manju skupinu djece ili mladih brinu stručnjaci za skrb o djeci i mladima koje rade u smjenama.
Oblik skrbi	Specifično okruženje u kojemu se djetetu pruža skrb.
Proces prevencije nepotrebnog smještaja (gatekeeping)	Proces upućivanja djece i obitelji odgovarajućim službama ili u odgovarajuće oblike skrbi s ciljem sprječavanja nepotrebnog smještaja u sustav skrbi, kao i nalaženje najprikladnijeg oblika alternativne skrbi kad je to potrebno.
Program	Sinonim za SOS Dječje selo.
Pružatelj skrbi	Osoba koja je odgovorna za odgoj djeteta i svakodnevnu skrb o njemu.
Reintegracija obitelji	Povratak djeteta iz sustava alternativne skrbi u biološku obitelj.
Skrb	Zbrinjavanje djece i mladih koje uključuje zaštitu, osiguravanje njihove dobrobiti i poticanje njihovog razvoja. Skrb se može pružati u okviru djetetove biološke obitelji ili u okviru sustava alternativne skrbi.
Skrb obiteljskog tipa	Alternativni oblik skrbi u kojemu jedan ili više profesionalnih pružatelja skrbi radi s uglavnom autonomnim, manjim skupinama djece, u za to posebno pripremljenom okruženju koje ima obilježja obiteljskog okruženja.

Pojam	Značenje
SOS Dječje selo	Skupina povezanih usluga kojima upravlja udruga članica SOS Dječjih sela na određenoj lokaciji (selo, lokalna zajednica ili područje s više zajednica) uz jasno određenu ciljnu skupinu i zajednički opći cilj.
SOS obiteljska skrb	Skrb obiteljskog tipa koju pružaju SOS Dječja sela. U tako organiziranoj skrbi SOS roditelji (koji mogu uključivati SOS mame ili tate ili bračne parove) žive s manjom skupinom djece koja odrastaju zajedno kao braća i sestre. SOS roditelji zaduženi su za njihov odgoj i razvoj, a u radu ih podržavaju drugi stručnjaci u programu.
Srodničko udomiteljstvo	Oblik skrbi koju pružaju članovi djetetove šire obitelji ili drugi skrbnici koji su bliski obitelji i poznati djetetu. U kontekstu SOS Dječjih sela, podrška srodničkom udomiteljstvu je dio programa jačanja obitelji.
Udomiteljska skrb, udomiteljstvo	Oblik alternativne skrbi u kojemu o djetetu skrbi pružatelj skrbi koji je za to odabran, osposobljen, ovlašten i nadziran od strane nadležnog državnog tijela ili ovlaštene agencije. Skrb se obično pruža u kućanstvu pružatelja skrbi.
Usluga	Organizirane aktivnosti koje odgovaraju na specifične potrebe djece i/ili njihovih obitelji. Glavne usluge koje pružaju SOS Dječja sela obično uključuju SOS obiteljsku skrb, jačanje obitelji, a ponekad i druge oblike skrbi.

NAČELA SOS Dječjih sela

DIJETE

Svako je dijete jedinstveno i poštovano

RODITELJ

Svakom djetetu je potreban brižan i stabilan roditelj

OBITELJ

Svako dijete raste u obitelji koja mu pruža podršku

ZAJEDNICA

Svako dijete je dio sigurne zajednice koja mu pruža podršku